

Matyáš Kapic, Vývoj středověkého osídlení v zázemí hradiště Praha-Vinoř Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce Matyáše Kapice navazuje na dlouhodobý výzkumný program Ústavu pro archeologii FFUK soustředěný na interdisciplinární poznávání raně středověkého centra v Praze-Vinoři. Hlavním zadáním práce byla analýza vývoje středověkého osídlení v okolí lokality; interpretačně pak můžeme uvažovat o jejím hospodářském zázemí.

V úvodních kapitolách se autor soustředil na rekapitulaci dosavadních poznatků k samotnému hradišti, po němž následuje úvod do archeologického studia zázemí centrálních lokalit. Autor pracoval s relevantní zahraniční literaturou a zdařile nastínil hlavní otázky i limity poznávání fenoménu zázemí.

V dalších kapitolách autor rekapituluje základní problémové okruhy sídelní archeologie, tedy vývoj osídlení v čase, vnitřní strukturu sídelních areálů, vztah mezi sídleními a pohřebními areály a stabilizaci sídelní sítě na počátku vrcholného středověku. Jen na okraj: termín „vnitřní kolonizace“ bychom dnes zřejmě již raději opustili.

V pátém oddílu autor přistupuje k samotnému řešení tématu práce, která si vytkla za cíl poznání vývoje osídlení v perimetru 5 km okolo vinořského hradiště. Je založeno na dvou hlavních souborech dat. Jednak to jsou lokality, kterých se v menší či větší míře dotkl archeologický výzkum – tzn. je možné je obvykle spolehlivě lokalizovat a pracovat s reprezentativním souborem keramiky či hrobovými nálezy. Na druhé straně obvykle jde o drobné výřezy z celé plochy sídliště či pohřebiště, které obtížně postihují celek. Pro případ publikace by si tedy práce zasloužila detailnější charakteristiku jednotlivých areálů. Jen stručný odkaz na ADCČ nestačí. Navíc se autor ochuzuje o cenný zdroj informací k vnitřní struktuře sídlišť a u pohřebišť pak o výpověď sociálně signifikantních artefaktů (zejm. šperk) a velikostí komunit.

Analytickým jádrem práce je pak souhrnné zpracování velkoplošných povrchových sběrů uskutečněných v 80. a 90. letech minulého století v povodí Vinořského potoka pod vedením konzultanta Martina Kuny. Zde prokazuje M. Kapic schopnost samostatné práce s archeologickým materiálem i softwarovými analytickými nástroji (prostředí GIS). Zdařile se vyrovnává s nejednotnou metodikou povrchových sběrů a splácí tím jeden starý dluh české archeologie. Drobné připomínky bych měl jen ke grafické stránce mapových příloh.

Závěrečné syntetické kapitoly shrnují základní kontury vývoje osídlení v zájmovém území a variantně řeší problematiku vztahu vinořského centra a jeho hospodářského zázemí.

Práce M. Kapice jednoznačně přesahuje nároky kladené na bakalářskou práci a navrhuji proto hodnocení „výborně“.

V Praze 1. 9. 2020

PhDr. Ivo Štefan, PhD.